

היבטים בפעילות ארגון נכי צה"ל - ביקורת מעקב מורחבת

הגופים המבוקרים: ארגון נכי צה"ל, משרד הביטחון

התייחסות ארגון נכי צה"ל - כללי

ארגון נכי צה"ל פועל תחת הנהגתו הנוכחית בשקיפות מלאה, תוך הקפדה יתרה על ניהול תקין ואחראי הצופה פני אתגרי העתיד, ותוך פיקוח צמוד של גופים פנימיים וחיצוניים.

ארגון נכי צה"ל מברך על ביקורת משרד מבקר המדינה, המעידה על התנהלותו התקינה של הארגון, על עמידתו ביעדיו, ועל הצלחתו המרשימה ההולכת וגוברת מידי שנה, בהגשמת מטרותיו לצורך שיקומם ורווחתם של נכי צה"ל חברי ארגון נכי צה"ל.

ביקורת משרד מבקר המדינה מצטרפת לביקורות נוספות שנערכו בארגון בשנים האחרונות, לרבות על ידי רשם העמותות, מחלקת המחקר של הכנסת, מבקר מערכת הביטחון ועוד, שגם תוצאותיהן תואמות את האמור.

ההערות הספורות והמינוריות שנמצאו על ידי משרד מבקר המדינה, תוקנו בחלקן עוד במהלך הביקורת ויתרתן תתוקן בחודשים הקרובים, וכמפורט להלן. דיווח על תיקון כאמור יימסר, כמובן, למשרד מבקר המדינה.

ארגון נכי צה"ל, כתמיד, עומד לרשות משרד ראש הממשלה בכל שאלה, וישמח לארח את נציגי המשרד וכל גורם נוסף שיחפוץ בכך באחד מבתי הלוחם, להתרשמות בלתי אמצעית מהיקף העשייה, איכותה וחשיבותה.

להלן התייחסות הארגון:

ליקוי

1. הארגון לא הצליח לממש את תחזית התרומות הלא מיועדות בשום שנה מהשנים 2011 - 2016. למרות זאת הוא המשיך לבסס את תכנון התקציב השנתי שלו על תחזיות אלה. על הארגון להפיק לקחים מאי-התממשות תחזית התרומות הלא מיועדות ולבחון דרכי פעולה שיאפשרו תכנון תקציב שנתי מדויק יותר.

התייחסות ארגון נכי צה"ל:

בדצמבר 2014 הקים ארגון נכי צה"ל ועדה מיוחדת לבחינת שיטת התקצוב של הארגון, וזאת בדיוק בשל המודעות לכך כי תקציבו של הארגון מתבסס בחלקו הלא מבוטל על תרומות המתקבלות באותה שנת תקציב, ולא ניתן לצפות מראש בוודאות מוחלטת מהו היקף התרומות שיתקבלו באותה שנה. לכך מצטרפת העובדה כי מרבית התרומות לשנת תקציב נתונה נתרמות ברבעון האחרון של אותה השנה, מסיבות מיסויות של התורמים, בעוד הפעילות לרווחת נכי צה"ל נערכת לאורך כל השנה.

אותה ועדה מיוחדת שהוקמה כאמור בחנה מספר חלופות לשיטת התקצוב של הארגון, לרבות אפשרות לשינוי מהותי של השיטה, ולקביעת התקציב בהתבסס על היקף התרומות שגוייס בשנה הקודמת, דבר שייצור וודאות מוחלטת. שיטה זו, לאחר בחינתה, לא הומלצה על ידי הועדה, שכן היא חייבה, בין היתר, עצירה גורפת של מרבית הפעילויות השיקומיות לשנת תקציב אחת, לצורך צבירת התרומות שגוייסו באותה שנה לשנה הבאה. לאחר דיונים מקיפים בכל שיטות התקצוב האפשריות, לרבות בשילוב של חלקים משיטות שונות, המליצה הועדה על המשך שיטת התקצוב הנוכחית – על פיה נקבע יעד גיוס שנתי, התקציב השנתי מבוסס על אותו היעד, ובמסגרת התקציב מיועדים מראש ובידיעה ברורה, כספים מוגדרים מתוך העודפים הצבורים שיש לארגון, לצורך גיבוי אפשרות שהיקפי הגיוס בפועל יהיו נמוכים מהיעדים שהוגדרו. ובהקשר זה ראוי לציין כי נכון ל- 31.12.2017 עומדות הרזרבות החופשיות של הארגון הניתנות למימוש בכל עת על למעלה מ- 104 מיליון ₪.

המלצה זו של הוועדה אושרה, לאחר דיונים מקיפים, גם בוועד הארצי – הוא הוועד המנהל של העמותה, הארגון המוסמך על פי דין לקבל החלטה זו.

בכל הנוגע ליעדי הגיוס הנקבעים במסגרת התקציב - המוסדות המוסמכים בעמותה קובעים מראש, בידיעה ברורה ובכוונת תחילה יעדים שאפתניים, אם כי ריאליים, להיקפי גיוס התרומות, וזאת, בין היתר, במטרה שהאחראיים על גיוס הכספים לא ישקטו על השמרים אלא יפעלו עוד ועוד להגדלת היקפי גיוס התרומות. ואכן מדיניות זו נשאה פרי והיקפי הגיוס גדלו מכ – 8 מיליון דולר בשנת 2007 לכ – 16 מיליון דולר בשנת 2016 ובשנת 2017.

לצד זאת, והואיל וכאמור יתכנו פערים בהיקפי הגיוס, מגדיר הארגון, כאמור, מראש את הגיבוי הכספי למקרה של פער בגיוס. בנוסף, ועל מנת לשמור בכל עת על "אצבע על הדופק" מהבחינה התקציבית, מקיים הארגון בקרה רבעונית צמודה, אחר ניצול התקציב, לרבות אחר היקף התרומות שהתקבלו בפועל נכון למועד כל בקרה כאמור.

לשם השלמת התמונה חשוב עוד לציין כי חלק לא מבוטל מאותם פערים שנמצאו על ידי הביקורת בין הגיוס בפועל לגיוס המיועד בתקציב, נבע כתוצאה ממשתנים חיצוניים שלארגון אין שליטה עליהם ושלא יכול היה לצפות מראש, בעיקר ברכיב הכנסות מעזבונות לטובת הארגון.

ארגון נכי צה"ל מעריך בכל שנה את היקף העזבונות הידועים והצפויים להתקבל באותה שנה וכולל אותם בתקציב. כמוכן, שבמקרים בהם ברור מראש כי עיזבון כלשהו לא יתקבל בשנת תקציב מסוימת הוא לא נלקח בחשבון במסגרת היעד לאותה שנה. אולם לעיתים, נוצרים עיכובים שאינם בשליטת הארגון ושלא ניתן היה לצפות מראש בקבלת העזבונות (כך לדוגמה הליכים משפטיים לא צפויים) ובהתאם נגרם פער בגיוס בגובה אותו עזבון צפוי.

זאת ועוד, לאורך השנים נגרמו דחיות בקבלת תרומות שהובטחו לצורך הקמת בית הלוחם באשדוד, בשל העיכוב בהוצאתו לפועל של הפרוייקט, והתנית התורמים בדבר קבלת התרומה רק עם הוצאתו לפועל של הפרוייקט.

לאור האמור, והואיל וכפי שתואר לעיל קיימת בארגון שיטה ומדיניות על פיהן נקבעים יעדי הגיוס והתקציב השנתי מראש, בידיעה ברורה ולאחר חשיבה מושכלת, של המוסדות המוסמכים בארגון (הגורם היחיד המוסמך לעניין זה), ותוך גיבוי תקציבי קיים וזמין מתוך כספים צבורים המיועדים בדיוק למטרה זו (מימון הפעילות השיקומית לנכי צה"ל) למקרה שלא גוייס סכום היעד התקציבי במלואו - סבור הארגון כי הוא עומד באופן מלא בדרישות הביקורת בעניין זה כבר במצב הנוכחי.

מבלי לגרוע מהאמור, יבהיר הארגון כי במסגרת דיוני התקציב לשנת 2019 שיתקיימו בדצמבר 2018, ידון הוועד הארצי ביעדי התרומות השנתיים, בין היתר לאור המלצת הביקורת, ויגבש את מדיניותו, שתמומש בתקציב 2019.

2. בניגוד להחלטת ועדת הכספים של הארגון משנת 2013 לעדכן בכל שנה את התוכנית הרב-שנתית שלו (להלן - התר"ש), בשנת 2015 לא עדכן הארגון את התר"ש לשנים 2016-2020 ולא קיבל על כך את אישורם של ועדת הכספים ושל הוועד הארצי. נוסף על כך, משהכין הארגון בשנת 2017 תר"ש מעודכנת לשנים 2017-2021 הוא לא הביאה לאישור ועדת הכספים והוועד הארצי עד מועד סיום הביקורת בנובמבר 2017. לאחר קבלת טיוטת דוח הביקורת אישרו ועדת הכספים והוועד הארצי בחודשים נובמבר 2017 ובדצמבר 2017 בהתאמה את התר"ש לשנים 2017-2021. נוכח העובדה שהארגון מממן את הפעילות השוטפת שלו ומבצע את מרבית הפרויקטים שלו בהתבסס על גיוס תרומות ותמיכות כספיות שהשגתן כרוכה בחוסר ודאות ומאחר שאי-קבלתן של חלק מהתרומות ומהתמיכות האלו עלולה לערער את הבסיס התקציבי של הארגון לאורך זמן. לפיכך על הארגון לבחון את עדכונה של התר"ש מידי שנה.

התייחסות ארגון נכי צה"ל:

ארגון נכי צה"ל התחיל בהכנת תוכנית תר"ש עוד בשנת 2012, טרם לכניסת מבקר המדינה לביקורת הקודמת בארגון וללא כל קשר לביקורת זו. תוכנית התר"ש המקורית שהוכנה אושרה על ידי ועדת הכספים ביום 23.10.2013 ועל ידי הוועד הארצי ביום 15.12.2013. מאז עודכנה התוכנית מספר פעמים.

בסוף 2015, ובתחילת 2016, החלו הגורמים המקצועיים בתהליך עדכון התר"ש אולם לאחר שהתברר כי קיימת אי וודאות בנושאים מהותיים בהם (בין היתר) היה צריך להתעדכן התר"ש (לדוגמא לא היה ברור באותו שלב מה גובה התמיכות ממשרד הביטחון, לא היה צפי וודאי לתחילת הבניה של אשדוד, לא היה ברור כיצד ישפיע סיום העסקתו של מנהל הקרן על גיוס הכספים), הוצג הנושא למנכ"ל וליו"ר ועדת הכספים, ועמדת יו"ר ועדת הכספים היתה כי יש לדחות את העדכון עד להתגבשות נתונים וודאיים יותר, שכן אחרת התר"ש העדכני יאבד את משמעותו ומהימנותו כצופה פני עתיד, וממילא אי העדכון אינו מונע את קיומו של התר"ש העקרוני שאושר עוד קודם לכן.

בשנת 2017, לאחר שהתגבשה וודאות גבוהה יותר למרכיבים המהותיים כאמור בתר"ש, עודכן התר"ש ואושר בישיבת ועדת הכספים שהתקיימה ביום 29.11.2017, ולאחר מכן בועד הארצי בישיבתו מיום 27.12.2017.

באותה ישיבה של ועדת הכספים מיום 29.11.17 נדונה אף שאלת המועדים לעדכון התר"ש ואושרה פה אחד החלטה כי עדכון תוכנית התר"ש יבוצע אחת לשנתיים. החלטה זו אושרה על ידי הוועד הארצי בישיבתו מיום 27.12.2017.

לאור המלצת מבקר המדינה לבחון את עדכונה של התר"ש מידי שנה, יובא הנושא לדיון בפני הוועד הארצי במסגרת הישיבה שתדון באישור התקציב לשנת 2019, שתתקיים בדצמבר 2018, והנהלת העמותה תפעל בהתאם להחלטה שתתקבל.

3. בית הלוחם בבאר שבע החל לפעול בשנת 2011 והוא יכול לספק שירות עד ל-3,000 בתי אב. ביולי 2016 רק 1,157 בתי אב שהם חברי הארגון היו רשומים כחברים בו. כלומר, כשש שנים לאחר פתיחתו, בית הלוחם בבאר שבע פועל בשיעור ניצול של כ-39% בלבד. בצירוף נתוני השימוש בו על ידי בתי אב שאינם חברי הארגון (להלן - אוכלוסייה שאינה מבין חברי הארגון) עולה שיעור הניצול שלו לכ-63%. על הארגון להפיק לקחים מהסיבות להיקף הנמוך של חברי הארגון שנרשמו כחברים בבית הלוחם בבאר שבע ולפעול להגדלת מספרם בעדיפות ראשונה. בנוסף על הארגון להסדיר בתקנון את צירופן של האוכלוסיות שאינן מבין חברי הארגון (למשפחות שכולות ונכים נוספים) כחלק מהמשתמשים בבית הלוחם.

התייחסות ארגון נכי צה"ל:

ארגון נכי צה"ל מעולם לא טען כי מספר בתי האב המיועד לעשות שימוש בבית הלוחם באר שבע יהיה 3000 בתי אב של נכי צה"ל. קביעה זו גם סותרת כל היגיון שכן המספר הכולל של כל חברי מחוז באר שבע – מקרית גת בצפון המחוז ועד אילת בדרום המחוז, מזיקים במערב המחוז ועד ערד במזרח המחוז הינה כ-3200 בתי אב.

מעולם גם לא נטען ולא יטען כי צפי האכלוס של בית לוחם הינו 100% מחברי המחוז. אפילו בירושלים בה מרבית חברי המחוז מרוכזים במרחק נסיעה קצר מבית הלוחם אחוז החברות עומד רק על כ-60%. קל וחומר במחוז באר שבע הפרוס על פני שטחים נרחבים ביותר.

לכל בית לוחם באשר הוא קיים גמ"ה (גודל מינימלי הכרחי), הנגזר מהפונקציות השיקומיות והאחרות ההכרחיות הכלולות בבית הלוחם. כך לדוגמא, בכל בית לוחם חייבת להיות לפחות בריכה חצי אולימפית, חדר כושר מאובזר באביזרים מיוחדים ומוותאמים לנכים, אולם ספורט רב תכליתי (הבנוי לפי תקני אולמות ספורט, לרבות לצורך משחקי כדורסל), מלתחות גדולות המאפשרות נגישות של כסאות הגלגלים הגדולים של שחקני הכדורסל ונכים אחרים, שירותים גדולים המאפשרים גישה לכיסאות גלגלים כאמור, מכון פיזיותרפיה, חדרי טיפולים, חדרי מנוחה לנכים קשים, שטחי חניה לרבות לנכים קשים, שטחי משרדים מינימליים, חדרי מכוונות, שטחים ציבוריים הנגזרים על פי חוק באחוזים משטח הבית ועוד.

פונקציות אלה, אשר הכרחיות לשיקום נכי צה"ל ומהוות את לב ליבו של בית הלוחם, אינן תלויות במספר החברים. למעשה, שטחי הגמ"ה לבית לוחם שנועד לשרת כ-1000 בתי אב יהיו זהים לאלו של בית לוחם שנועד לשרת מספר גדול בהרבה של בתי אב.

בית הלוחם באר שבע נבנה על בסיס גמ"ה זה.

בבית הלוחם באר שבע חברים נכון להיום 1941 בתי אב, מתוכם 1490 בתי אב של נכי צה"ל (מספר זה כולל גם נכי צה"ל באחוזי נכות של 10-19%), המהווים כ-77% מכלל בתי האב חברי הבית, 184 בתי אב של ילדי נכי צה"ל ו-267 בתי אב של אוכלוסיות אחרות (נפגעי פעולות איבה, משפחות שכולות וכיו"ב) לגביהן קבעו המוסדות המוסמכים של הארגון זכאות ליהנות משירותי בתי הלוחם, בתנאים ובמגבלות שנקבעו. מספר כולל זה של חברי בית הלוחם באר שבע עומד בתחזית בתי האב שנקבעה עוד בשנת 1999.

ארגון נכי צה"ל שוקד כל העת על הגדלת מספר החברים בכל אחד מבתי הלוחם ולא רק בבית הלוחם באר שבע, וימשיך לעשות כן.

בפורום מנהלי בתי הלוחם הבא שיתקיים ביום 15.10.2018 יערך סיעור מוחות בעניין הגדלת מספר החברים, ופעולות מתאימות ינקטו במסגרת תוכנית העבודה לשנת 2019.

בכל הנוגע להסדרה בתקנון הארגון של צירופן של האוכלוסיות שאינן מבין חברי הארגון (כגון משפחות שכולות, נכים שאינם נכי צה"ל וכיו"ב) כחלק מהמשתמשים בבית הלוחם – יובהר כי ביום 22.8.2018 גובש נוסח סופי של התיקון המומלץ לתקנון בהסכמה של נציגי כלל מחוזות הארגון (המזכירות הפעילה וחברי ועדת התקנון), ותיקון זה יועלה לאישור בוועידה הארצית הקרובה שתתקיים ביום 9.10.2018.

4. לפני הקמתו של בית הלוחם באשדוד הארגון הכין אומדן של עלות מחזור חיים לבית זה. אומדן זה נערך על בסיס ממוצע של עלויות תחזוקה של בתי לוחם אחרים שנבנו באזורים גיאוגרפיים אחרים ובזמנים אחרים, ולא על בסיס תחשיב עדכני ופרטני המותאם לבית לוחם הממוקם ליד הים. נוסף על כך האומדן שערך הארגון לעלות מחזור החיים נעשה רק לעשר השנים הראשונות להפעלתו של בית הלוחם באשדוד. נוכח ממצא הביקורת בנושא הכין הארגון אומדן לעלות מחזור חיים ל-25 שנה אשר הביא בחשבון את הקרבה לים. משהשלים הארגון בעקבות ממצאי הביקורת הנוכחית את עריכת אומדן עלות מחזור החיים למבנה ולמערכותיו של בית הלוחם באשדוד ל-25 שנים, עליו לתכנן תקציבים רב-שנתיים הנדרשים בהתאם לתקופה זו. נוסף על כך, על הארגון לעגן בנהליו את הצורך בביצוע אומדן עלות מחזור חיים לכל אורך חיי המערכות בפרויקטים שהוא מבצע ולפעול בהתאם לכך.

התייחסות ארגון נכי צה"ל:

לאחר ביקורת מבקר המדינה בארגון משנת 2014, הודיע הארגון כי יחיל על פרויקטים חדשים עלות מחזור חיים ל-10 שנות ההפעלה הראשונות, מתוך ההכרה בעובדה כי ההתפתחויות הטכנולוגיות המאפיינות את החיים המודרניים במאה ה-21 אינן מאפשרות ראייה לעתיד מעבר ל-10 השנים הראשונות (ואולי גם זה לא...), ובהתאם כל קביעה לתקופה העולה על תקופה זו הינה בלתי מבוססת ולמעשה מיותרת. קביעה זו הסתמכה אף על ניסיון העבר של הארגון בתפעול בתי לוחם מאז שנות השבעים המוקדמות, ניסיון אשר לימד כי לא ניתן לצפות יותר מעשר שנים קדימה. בהקשר זה ראוי גם להזכיר כי מודל ה-LCC מוכר מהפרקטיקה בעיקר לגבי ציוד ומכונות ויישומו לגבי פרויקטים של בינוי שנוי במחלוקת בשל הספקות לגבי היתכנות התחזיות לתקופה כה ארוכה. למעשה, מהידוע לארגון, הסברה היא כי אין דרך מהימנה לאמוד עלויות צפויות לתקופה כה ארוכה, ובהתאם קבע הארגון תקופה סבירה (אולי גם היא ארוכה מידי) של 10 שנים. החובה לבצע עלות מחזור חיים ל-10 שנים כאמור עוגנה אף בהנחייה בכתב של מנכ"ל הארגון לגורמים הרלוונטיים.

לדרישת מבקר המדינה, ולמרות האמור לעיל, ערך הארגון גם בדיקה של עלות מחזור חיים ל-25 שנים קדימה לבית הלוחם אשדוד, באמצעות משרד מהנדסים שמבצע את הערכת עלות מחזור החיים, בין היתר, למשרד הביטחון, במסגרתו נבחנה ספציפית גם הקרבה לים.

מבדיקה זו עלה כי עלות האחזקה הצפויה למערכות בית הלוחם אשדוד, לרבות המבנה, על בסיס מודל ה-LCC תואמת את הערכות הארגון על בסיס ניסיונו של הארגון מתפעול בתי לוחם מזה למעלה מ-40 שנה.

בכל הנוגע לקביעה כי על הארגון לעגן בנהליו את הצורך בביצוע אומדן עלות מחזור חיים לכל אורך חיי הפרוייקטים שהוא מבצע, בדומה לנוהל הקיים במשרד הביטחון ובשינויים המחוייבים מעצם השוני בין הגופים ומטרתיהם, יצויין כי האמור יבוצע עד לסיום הרבעון הראשון של שנת 2019.

לעניין הקביעה כי על הארגון לתכנן תקציבים רב-שנתיים נדרשים בהתאם לתקופת עלות מחזור חיים למבנה ולמערכותיו של בית הלוחם באשדוד ל-25 שנים – יובהר כי 5 השנים הרלוונטיות מתוך אומדן עלות מחזור החיים שערך הארגון ל-25 שנים כאמור ישולב בהתאם לשנים הרלוונטיות בתר"ש החמש שנתי ויעודכן אחת לתקופה עם עדכון התר"ש ל-5 השנים הקרובות.

5. עולה חשש כי מספר בתי האב שהם חברי ארגון שיירשמו כחברים בבית הלוחם המתוכנן להיבנות באשדוד יהיה נמוך ממספר בתי האב המרבי שבית הלוחם יוכל להכיל. אם יתממש חשש זה הרי שהמבנה שנבנה והשירותים שבית הלוחם יספק לא ינוצלו כראוי ומשאבים רבים המושקעים בהקמתו יושקעו לחינם. חשש זה מבוסס על תוצאות בדיקת ההיתכנות שעשה הארגון, על תוצאות הסקר הטלפוני ועל העובדה שהתחזית של הגידול במספר בתי האב שצפתה הנהלת הארגון לבית הלוחם בבאר שבע לא התממשה. על הארגון להפיק לקחים מהנתונים העומדים לרשותו ולפעול להגדלת מספר חברי הארגון שיירשמו לבית הלוחם מתוך כלל חברי הארגון במחוז בטרם יחל להפעיל את בית הלוחם באשדוד.

התייחסות ארגון נכי צה"ל:

ההשוואה בין כמות מקסימלית שיכול הבית להחיל על פי שטחי הגמ"ה לבין מספר בתי האב הצפוי עבורם נבנה הבית – הינה השוואה לא נכונה המערבת מין שאינו במינו, שכן הפונקציות אשר הכרחיות לשיקום נכי צה"ל ומהוות את לב ליבו של בית הלוחם, אינן תלויות במספר החברים. למעשה, וכאמור לעיל, שטחי הגמ"ה לבית לוחם שנועד לשרת כ- 1000 בתי אב יהיו זהים לאלו של בית לוחם שנועד לשרת מספר גדול בהרבה של בתי אב.

בכל הנוגע לבית הלוחם אשדוד - שטחי בית הלוחם אשדוד המשמשים לפעילות, נקבעו על בסיס הגמ"ה לבית לוחם (ראה לעיל ההסבר לעניין זה בהקשר של בית הלוחם באר שבע) והם עומדים על כ- 5300 מ"ר (ללא שטחי השירות במרתף שתוכננו כך בשל הקרבה לים ובבתי לוחם אחרים נמצאים על הגג או בחצרות הבתים). יתרה מכך, אם מפחיתים משטחי הבית את שטחי הבריכה ושטחי אולם הספורט שהינם קבועים, נותר שטח של כ- 3,400 מ"ר לפעילות – שטח מינימאלי לכמות בתי האב הצפויה.

השטחים, והשימושים המיועדים להם, נבדקו גם על ידי חברה חיצונית המתמחה באפיון פונקציונאלי של מבנים ותשתיות הנדסיות וכתיבת פרוגרמות הנדסיות, תוך בחינה מעמיקה של צרכים אל מול אילוצים, מצוי מול רצוי, וקביעת סטנדרטים לפונקציות ומתחמים, לרבות בהיבטי שטח נדרש, מערכות ואספקות. ממצאי החברה איששו את שטחי הגמ"ה ואף סברו כי בפונקציות מסוימות יש להגדיל את השטחים המצויים בתכנון.

צפי בתי האב בבית הלוחם אשדוד המוערך על ידי הארגון על בסיס סקרים מסוגים שונים שנערכו, עומד על כ- 2,500 בתי אב, וכ- 6,000 חברים.

בבית הלוחם ירושלים אשר בו חברים כ- 3100 בתי אב, עמדו שטחי הבית המיועדים לפעילות עד לפני מספר שנים על 5250 מ"ר (בבית הלוחם אשדוד השטחים המיועדים לפעילות הינם כאמור כ- 5300 מ"ר) ושטח זה לא הספיק לכמות זו של בתי אב ולכן הוספו בשנים האחרונות עוד 1250 מ"ר לשטחי הבית.

בהתאם סבור הארגון כי החשש אותו מעלה מבקר המדינה הינו תיאורטי בלבד, ולסברת הארגון ממצאי הסקרים שנערכו מאששים את עמדת הארגון בנושא.

כפי שהבהיר הארגון, לקראת פתיחתו של בית הלוחם, יכין הארגון תוכנית שיווקית לבית הלוחם אשדוד, שצפויה להביא כפי שכתב מבקר המדינה בהמלצתו "להגדלת מספר חברי הארגון שיירשמו לבית הלוחם מתוך כלל חברי הארגון במחוז".

העבודה על תוכנית זו תחל לאחר התחלת בניית שלב הגמר בבית הלוחם, וקבוע מועדי האכלוס הצפויים לבית הלוחם, וזאת במטרה שהתוכניות תהיה העדכנית ביותר האפשרית.

ליקוי

6. הארגון עושה שימוש בבית קיי שלא על פי הסכם החכירה של הקרקע עם רשות מקרקעי ישראל (להלן - רמ"י). פעולה זו היא הפרה יסודית של ההסכם בין הארגון לבין רמ"י. על הארגון לחדול משימוש בבית קיי שלא על פי הסכם החכירה בינו לבין רמ"י או לפעול לתיקון ההסכם.

התייחסות ארגון נכי צה"ל:

הגם שאירוח אוכלוסיות אחרות מלבד נכי צה"ל ונכים אחרים, נועד למטרה עיקרית אחת והיא הקטנת היקף הסבסוד של קרן נכי צה"ל את הפעלת בית קיי, כך שניתן יהיה להמשיך ולספק שירותים איכותיים לנכי צה"ל לאורך כל השנה בלא לפגוע ביתרת הפעילות השיקומית לנכי צה"ל בבתי הלוחם, במחוזות ובפריפריה, והגם ששימוש זה נהג מזה עשרות שנים, הודיע הארגון, עם קבלת טיוטת הדוח הראשונה, לכל אותן אוכלוסיות על הפסקה מיידיית של הפעילות בבית קיי החל מיום 1.1.2018.

במקביל ובהמשך לדיון שהתקיים בוועד הארצי ביום 27.12.2017, ולהחלטות שקיבל הוועד הארצי בנוגע לבית קיי, פנה ארגון נכי צה"ל במכתב לרשות מקרקעי ישראל בעניין בבקשה להרחיב את השימושים לאוכלוסיות נוספות.

בהתאם, ליקוי זה תוקן במלואו ועוד טרם לפרסום דוח הביקורת.

ליקוי

7. הוראת משהב"ט בנושא "מתן תמיכות מתקציב הביטחון לגופים ולפעולות שלא למטרות רווח" דנה במבחנים, בקריטריונים ובתהליך למתן תמיכות מתקציב מערכת הביטחון לגופים הפועלים שלא למטרות רווח בהתאם לאמות מידה שפרסם שר האוצר, והיא אמורה להתעדכן בהתאם לפרסומי שר הביטחון. בניגוד לכללי מינהל תקין, משהב"ט לא עדכן הוראה זו לפי מבחני התמיכה שאישר שר הביטחון בינואר 2013. על משהב"ט לתקן את הוראת התמיכות ולהתאימה למבחני התמיכה החדשים שאותם אישר שר הביטחון.

התייחסות ארגון נכי צה"ל:

הערה זו אינה נוגעת לארגון נכי צה"ל אלא למשרד הביטחון, ולמיטב ידיעת הארגון הליקוי תוקן על ידי משרד הביטחון עוד טרם לפרסום הדוח.

בכל זאת רואה הארגון חשיבות לציין כי לא נמצא כל ליקוי בהתנהלות הארגון בנושא התמיכות שהתקבלו לאורך השנים ממשרד הביטחון ואלו שימשו לפעילות שיקום ישירה לנכי צה"ל, והועברו לארגון רק לאחר המצאת דוחות ביצוע לפעילויות האמורות מאושרים על ידי רואי חשבון.

ליקוי

8. ראוי כי הארגון בבואו בעתיד לבנות בית לוחם נוסף וחדש יקבע קודם לכן תקן בדבר מספר החברים המזערי שעברו יוקם בית לוחם.

התייחסות ארגון נכי צה"ל:

בשלב זה בית הלוחם אשדוד הינו בית הלוחם האחרון המתוכנן לקום בארגון, בהיותו משלים את היעד שלכל מחוז יהיה בית לוחם בשטחו.

ככל שיוחלט בעתיד על הקמת בית לוחם שני במחוז כלשהו, יפעל הארגון ראשית לקביעת תקן כאמור, בהתאם להמלצה כאמור.